

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcelangasse 56.) — Преплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Сузе лук-сузе.

Што нису пустили грофа од Париза
Да Шамбору буде за сандуком први?!
Његове би сузе текле тако јако:
Имали би чиме појити се први.

Не доби првенства својој горкој тузи,
У жалости људи често се подете;
И, како му срце за Шамбором пуца,
Погребу је целом окренуо пете.

Првима ј' свеједно, — било ј' других суза,
(Само што су и те на лук мирисале),
Првима ј' свеједно: ил Дон Карлос плак'о
Ил гроф од Париза — разлике су мале.

А Француска гледа претенденте своје,
Племенитост њину, мекост срца благу;
Бележи у тефтер те појаве мале —
И све већма грли републику драгу.

Стармали.

Шетња по Новом Саду.

CLVIII.

Док је трајала ова голема суша, што нам је чело знојем квасила, све смо желели да се већ једанпут наоблачи, те да падне благодетна киша на винову лозицу и на кукуруз, јер иначе нити ћемо имати вина, нити угојених крмача, и ево хвала богу ведро се небо наједаред наоблачило, те нам и сувише благодети шаље. Особито се пак наоблачило над земљом Хрватском и над Зала-вармеђом, те падају батине као киша и многи нападнути Чивутин пева: „Синоћ крупа у мој пенџер лупа“. Но сад је већ доста и ми би желели, да се што пре опет разведри и да што скорије сијне сунце (правде) над

чисто хрватским грбовима и натписима и над поштеним дућанима у Зала-вармеђи, те да нам голуб из ковчега равноправности донесе гранчицу мира, али подебелу, којом да уједно ошине преко очију оне, који сеју раздор, ору царева друмове, повлаче — невине у тавницу, вршу — шпијонске послове, беру — туђе грошће, газе — туђа права, цеде сиротињску крајцару, пију — крв на памук и опијају се — лудим шовинизмом.

Кад тако дођемо до жељеног мира, кад кломфери опет наместе онакве какве треба грбове на хрватска звања и кад клозери оправе све пенџере чивутске да им не улази прашина и слепи мишеви у собе, онда ћемо ако смо паметни метнути прст на чело, па промућкати главом, шта је све изазвало те немире, па онда ћемо гледати, да се сви узроци уклоне, који граде та чуда и покоре, па кад не буде било узрока, неће бити ни последица: cessante causa cessat effectus! Јер ако ми је тесна ципела направила жуљ, ја ћу се само онда моћи од жуља излечити, ако тесну ципелу баџим на ђубре, па тако исто ослободићу се нереди и немира, ако оне тесне мере и неправде, који су их изазвали, баџим на ђубре, и узмем комотнију слободу и ширу правду, те ће одмах нестати свију жуљева, што типте господу министре и разне „вухерере“. Шире ципеле, господо, већу нумеру дајте јер нумера 48. је сада тесна, дајте нам која приличи за ногу нашег узраста, дајте нумеру 83, та ми нисмо више деџа, ми смо већ у својој деветнаестом веку, дакле у најлепшим и најснажнијим младићким годинама!

Зар не видите, да су се све стихије узнемириле! Ви знате, да има четири стихије: ватра, вода, земља и ваздух. Па ето све су код нас немирне! У чивутским дућанима у Зала-вармеђи влада рђав ваздух; у Бечу ето бесни голема ватра; у Сегедину почињу чуда вода, а у Загребу се сваки час тресе зем-

да! Оснујте дакле друштво против несрећа, што их разјарене стихије наносе: као што има друштва: Асигурациони генерали, Грешем, Дунав, Дисикурта и т. д. тако би се то ново друштво, што би нас осигурало против свију елемената, могло назвати: „Асигурациони генерали ди правда,“ па ће онда све бити у реду и наступиће опште благостање у земљи, те ће и оне четири стихије бити зауздане, па нам онда ваздух неће носити смрадове од чивутске суве рибе, на вухерерају стечене, него ћемо га здравог удисати у наше груди; ватра неће палити фабрике и велике грађаре, него ћемо на њој у берби пећи ћебац, кувати киселу чорбу и грејати њоме зими наше фуруне; вода, кад новац употребимо на грађење добрих долма, а не на плаћање шпијуна, неће нам топити вароши, него ћемо у њој ловити кечиге и возићемо се по њој у Беч на изложбу и у Београд на ванредну скупштину; а земља се неће трести као решето у ветрењачи, него ће нам рађати из ње добро жито, крупне кајсије, динје и лубенице, да нам очи стану и да их се нагледамо к'о ћорав капе! Ху! што баш сад узе ветар дувати, те ће и ове моје речи отићи у ветар!!
Аб.

„Magyar kir. adó Hivatal“.

То су те четири кобне речи, због који се у Хрватској устав обуставио.

Те су речи сад опет подигнуте над капијом порезнога звања у Загребу, — и да их неби ветар огорчења одувао, чувају их два батаљона војника.

Четири мађарске речи чувају два батаљона војника.

ПОДЛИСТАК.

Маните се ви Чивута,

умеју се они наћи у свакој прилици.

(Свршетак).

„Сад ни шливовице ни дозволе“ уздисао је Барух дижући у вис своју уједену ногу, „шта сад да радим?“

Мушка се памет истрошила, али женска памет још се узда у се. Из женских уста чуо је Барух савет: да оде чивутском пророку Шолмахену, — та он је многе умудрио и помогао им у невољи.

Шолмахен је био као нека чивутска светиња; живео је у оближњем селу Т. и чивутарија је долазила к њему на ћабу, у разним приликама и преприликама. Елем и Барух се даде на пут, да тога мудрог мужа за савет упита.

Нестрпељиво чекао је он у ходнику, док дође ред на њега, док се прво умудри десетак Израилевих синова који су пре њега дошли. А кад дође ред на њега, он са страхопоштовањем уђе у собу Шолмахенову. Старац је имао прљаво седу браду, скоро зелену али здраво дугачку, очи су му биле мале и жмјркаве, носина подобателна и и седео је достојанствено на својој масној наслоњачи пред столом.

Барух му исприча своје јаде и замоли га да га научи, шта да ради.

Сад ако мађарски језик има 30.000 речи, питање се рађа, колико батаљона солдати треба, да се мађарски језик у Хрватској одомаћи и обезбеди? — И колико ће онда батаљона остати у Пешти, Тиса Еслару, Залаегерсегу, Кањижи и у другим мирним местима?

У Ш Т И П Ц И.

§. „Видело“ јавља, да је г. Стојан Новаковић на дан прославе 70-годишњице Миклошићеве овога телеграфски поздравио. А је л' допустио да она два члана „ученог друштва“, што су одређена, отиду на ту прославу Миклошићеву? — Поздравио га је! (зар не чујете).

* * *

= „Застава“ пише: „Матица српска“ у 58 години свога живота није у стању да покаже свега толико чланова, колико их „Матица хрватска“ само за једну годину прикупи.“ — На ово има „Стармали“ да примети — шта, зар и ту треба „Стармали“ што да примећује?!

* * *

○ У истом броју „Заставе“ каже се, како је нама „Матица“ девета брига. Ал да које су оних осам брига? Ја држим: 1. Да свечаре весело проведемо. 2. Да сватови трају три дана. 3. Да често ренетирамо „фарбла“, да не би заборавили. 4. Да синове дамо у мађарску гимназију, 5. Да се пренумерирамо на „Пестер Лојда“, и „Кикирики-ја“. 6. Да се упишемо у мађарску касину. 7. Да приложимо на

„Колико имаш новаца код себе?“ запитаће Шолмахен (јер новац је главна ствар).

„Имам две петице“.

„Добро! Једну петицу положи овде на сто, а другу ћу ја благословити, пак ће бити чудотворна. Ту чудотворну петицу носићеш ти уза се кад опет поћеш к званичнику оном; кад се будеш са његовим слугом разговарао, ти ћеш ту петицу држати у руци и играћеш се њоме. А још боље ће бити да је гурнеш слуги у руку, нек се он њоме игра. Сад иди!“

Барух оде, и тек што је дошао кући упути се опет у званије. Кад га слуга опази продере се на њега оштро но Барух извади своју чудотворну петицу и поче њоме да се игра. — Чудновато дејство. Глас слугин на једаред омекша, чело му се разведри, шта више он понуди Чиву и да седне, — а кад му овај гурну петицу у руку, е, онда је таки капу скинуо пред њим а био је његов и срцем и душом. И на тај начин дознаде Барух да је господин званичник неумитан, непристрани човек, који да неби нико не на жао учинио, оставља случају, да случај у место њега разне молбенице реши, а тај случај бива посредовање и његовога драгог псета, његова пинча, који се зове Каро. Разне молбенице леже у једном собњем буџаку, а Каро је већ тако „обрихтован“, кад му госа каже „бринг“ он донесе из гомиле једну молбеницу. Прве три молбени-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

дочек чивутских новинара и 8. Да као бивши Текелијанци гласамо за Мађара посланика. — То су ти 8 брига а „Матица“ нам је девета брига! (Ал сада већ по томе долази она на ред, јер смо оне друге бриге већ обавили).

+ Љубопитљив сам, с каквом ће радошћу Миклошић примити српски орден св. Саве, кад чује, какви су га све славни и заслужни људи у Карловцима и иначе подобили!

† Да је жив покојни Грба-Лаза он би сад ишао у Загреб, јер тамо скидају грбове. (Само што би му после можда званично опет наместили!).

□ У Коморану је дакле заиста покренут мађарски лист, који уређује српски православни парох Rakics Wladimir. — Него лист, што га уређује г. Владимир не верујем да ће правити влади опозицију, него ће г. Владимир дати влади мира!

≡ Кад се пре бирао председник сиротињског стола у Новом Саду фалио је Србима један глас (осам представника Срба нису дошли на избор); ономад пак, кад се требао бирати „штајерајнемер“ фалило је до 20 српских представника. Оном једном смо онда у „Стармалом“ отпевали песму, ал' ко ће сада двадесет песама и ода написати! Та толико не би ни београдска „Зврка“ могла донети! (У осталом

добро је најпре причекати, да видимо какву ће им песму „Застава“ отпевати).

○ У Новом Саду отимају опет маха несретне заразе дифтерија и шарлах. „Што ћутиш (санит.) одборе тужни? Протрљај очи шарлах те зове. Та да ли чујеш? Тај уздах тешки и т. д.“

* Сад знам, зашто толики варошки представници нису дошли на избор „штајерајнемера“! Као веле, шта ће нам „штајерајнемер“, хајде да пробамо како ће бити кад нема кога да иште и да прима порцију!

× Чудна ти је то ствар, то помрачење сунца! Помрачење је уопште нешто, што се не види, а помрачење сунца се баш онде види, где га има, а где није помрачено, онде се не види!

§. Мађарски су грбови у Загребу дакле опет подигнути (али не aufgehoben). По другим местима су то одложили (aufgeschoben), а „aufgeschoben ist nicht aufgehoben“!

□ Најновије родославије: Бомбардовање Александрије роди колеру у Египту; колера у Египту роди побуну против Чивута у Угарској; побуна против Чивута роди хрватске немире, а шта ће хрватски немири родити, то још не знамо.

Аб.

Истините приче.

Код пок. Јефте кројача наручи архимандрит Н. нове чакшире. Господин архимандрит је и одпре радио

це реше се повољно, а друге три се одбију. Тако бива сваки дан.

Баруху, кад је то чуо, било је тако, као да стоји поред неке реке а преко на другој страни види како му неко краде спасеније душе његове, — не, још више, сво имање његово, а он не може преко да стане на пут тој грдној штети! Тако је подуже стојао и мислио, — на једаред опази он својим мислима чамац, који ће га преко превести.

„Господине!“ рече он слуги „милостиви господине, набавите ви мени само на часак моју молбеницу, само на један минут, па је онда опет носите где је и била, — а ваша јабука неће фалити.“

Слуга му обећа, да ће му молбеницу његову тако изнети али, и за тили часак испуни обећање, даде му молбеницу у руке, али да је сутра још пре осам сати опет натраг донео.

Барух оде весело кући!

Сутра дан чим је сунце свануло, провиривало је кроз прљаво окно Барухова прозора, који је седео у својој загушној соби и превртао неку велику књижуру. Још више тих књига лежало је поред њега, које је он целу драгу ноћ превртао, тражећи какву изреку Талмудиста, која би га оправдала, којом би могао да извини онај велики грех, што га је наумио сада да учини.

Али у залуд мука! Зловољно гурну књиге на страну,

погледа на сат, па скочи као опарен и изиђе на улицу. Ту застане пред једним малим дућаном, а на лицу му се види борба, која га у један исти мах и напред гони и натраг трза. Хтеде да уђе, па се [опет врати. Опет дође до дућана, уздише и шапуће молитве и две крупне сузе скотрљаше му се са обе стране носа. Али ипак се одважи. Извади прљаву плаву мараму из џепа и њоме замота своју десну руку, па онда јурну унутра у дућан и муцајући заиска за пет новчића — сланине.

Трговац није могао својим ушима да верује, већ га запита још једаред, шта жели? И тек кад је Барух поновио страшну реч „сланина“ онда му је трговац даде, машући главом, да ли је то возможно.

Сав је дрхтао кад је сланину примио у руку, која је марамом завијена била.

Шта ли ће, боже са сланином?!

Оде с њоме под једну капију, ту извади своју молбеницу и намаза ју на једном скривеном месту са проклетом сланином, коју после заједно са марамом баца далеко од себе, и још је дуго руком отресао и богу се молио.

Званичник је и данас као и сваки дан после осам сати дошао у своје званије, чим се наместио за својим пишаћим столом одма је погладио свога верног пинча и заповедио му: „Каро, бринг! Каро је био послушан, одшуња се до гомиле аката, која су у буцаку лежала, ту почне са необичном пасијом њушкати, залани једну молбеницу, али

госп. Јефта, овај му је шио хаљине, али новаца никад видео није. Сад дакле, кад је г. архимандрит чакшире наручио, направи му Јефта нове чакшире, али без цепова. Кад је архимандрит добио чакшире и опазио да немају цепова рећи ће:

— А шта је то, г. Јефто, та ви мени нисте направили цепове!

— А шта ће вам цепови, господине, кад ви никад немате новаца.

Не знамо да ли је ово што помогло.

* * *

Исти г. Јефта имао је шегрта једног, који је био необично мален и кржљав.

Море Симо, докле ћеш ти бити тако мали, кад ћеш већ једанпут нарасти? запита га г. Јефта.

— А како ћу да порастем, господару, кад ја преко зиме нарастем, а лети идем бос, па се отрем!

* * *

Седи г. Јефта у своме дућану на пијаци, а неколико пријатеља му седе на диване. Ту је био и г. Гавра, познати тврдица. Гаври паде на памет, да би му требало јапунце за зиму, али тешко му се било нананути, да наручи, јер ће много коштати. Господар Гавра види на тезги материју згодну за јапунце, па ће запитати г. Јефту пошто је риф. Кад је дознао упита: А колико би рифи требало? Седам, одговори г. Јефта. Г. Гавра шеће доле горе по дућану па рачуна колико би то изнело. Много му је.

— А би ли се могло јапунце од 6 рифи направити? упитаће г. Јефту.

— Може и од 6, одговори овај.

Г. Гаври је то већ мило било, јер ту је онда већ уштедео. Но покуша срећу и даље:

— А да ли би могло бити и 5 рифи доста.

— Може, одговори г. Јефта флегматично.

је не донесе, као обично, своме господару, него оде с њоме под фуруну. То је званичнику било веома чудно, диже се и извади молбеницу пинчу из њушке, — а кад виде да је то молбеница Чивутина Баруха, који му је мрзак био он је баци опет на гомилу међу друга акта.

„Каро, брини!“ Али где, Каро и по други пут изабра ову исту молбеницу. Тако и по трећи пут. И званичник је онда помислио, то је миг вишега промисла, — није вајде морам решити ствар Чивутина Баруха и одобрити му што је искао.

Званичник је од тога доба већ умро, а пинч његов лежи већ у земљи, ко би знао под чијим плотом; а Барух је постао богат човек, не иде више у дугачком масном кафтану, ошишао је оне дугачке витице, на сваком прсту има најмање по два претена а дебео златан ланац што га око врата носи вреди 427 фр. (словом велим четири стотине двадесет и седам форината).

Већ је и име променуо: не зове се више Елијас Барух, него Бархоци Ђула. Само му је нос остао онај стари, — кад би могао и њега би радо променуо у овом проклетом антисемитском времену. Али та ће му жеља остати неиспуњена.

(По немачком)

— Хм, хм, а како би било да узмемо четири рифа?

— Можемо направити и од четири.

— А три?

— Може и од три.

— Јесте чули г. Јефто, кажите ми право, можете ли ви направити јапунце од два рифа? запита г. Гавра поверљиво.

— Може и од два, одговори г. Јефта.

Но ово се већ и самом г. Гаври учинило мало чудновато, те ће запитати:

— А какво ће опет то јапунце бити од два рифа!

— Управо ко' што треба за тог вашег кера, што лежи ту на канабету, одговори г. Јефта, а пријатељи што су цео тај разговор слушали прснеше у смеј.

Браћи Хрватима на углед!

Немојте тако браћо Хрвати! немојте скидати табле са мађарским натписима, него се угледајте на нас Србе у Новом Саду.

Ево на пример дођите у нашу „Матицу“.

Ту ћете наћи на свима вратима табле са славено српским, мађарским и немачким натписима.

На пример:

Соба за засједаніе. Sitzungssaal

Званіе секретарства. Titkári hivatal. Secretariat.

Председателство. Elnökség. Präsidium. и т. д.

Па видите, г. Тиса то не захтева од нас, шта више, он би допустио да се у место препотопског правописа употреби и нови српски правопис и језик, а ми из учтивости и добре воље трпимо те табле на вратима и не скидамо их доле, шта више дајемо их пајати и чистити, кад год видимо, да је паук између српског и мађарског натписа оплео какве мреже, али тек табле стоје у знак наше љубави и једнакости, а уверени смо, да и у Пешти на вратима мађарске академије и кишфалудијевог друштва има и српски натписи.

Угледајте се дакле на нас!

Аб.

У Руми.

А. Та стани човече куд се журиш!

Б. Морам ићи на агенцију, јер лађа се креће у Земун у $\frac{1}{2}$ 5 сахата!

А. Каква лађа, каква агенција! Од куд у Руми лађа и агенција!

Б. Па ево у румском „Српском гласу“ „Ред пловидбе“ — ту стоји да лађа иде у Земун сваки дан у $\frac{1}{2}$ 5 сахата.

А. Ех, та ту је слагач заборавио казати, да се тај ред пловидбе само Новог Сада тиче, а не Руме.

Ђира. Бога ти, каква је то алијансија, око које се кнез Бисмарк тако очински труди?

Спира. Бисмарк се труди да скупи најразноврсније брашно у своје наџве, да га просеје кроз сито својих планова, па са водом, коју он давно наводи на своју воденицу из тога да умеси Европски мир.

То је та алијансија.

Ђира. Даклем алијансија, из које ће нешто да се меси. Па то би се онда могло казати једном речи: меса лијансија.

Спира. Е гле молим те, како ти наиђе на згодну реч!

Ђира. А зашто српска влада није ништа послала на Бечку електричну изложбу?

Спира. А ко шта мислиш да би требала послати?

Ђира. Па на пример своје „Видело“.

Спира. Е па зар да се избори за ванредну скупштину изврше у мраку!

Ђира. А зар овако није као у мраку. Народ избере акламацијом, па се разиђе кући. Онда тек они бирају; кога сејмени ухвате, тај је изборник. Зар то није горе него у мраку.

Ђука. Хајде, Шука, да загонетамо, кад смо тако беспослени. Кажли ти мени шта је свеједно?

Шука. Кад ти ко пошље комесара, па онда је свеједно или била уставна држава или неуставна.

Ђука. А шта је то брзина?

Шука. Кад у „Турском народу“ изиђе изјава Орловатског попа Цијука пре, него што би могла стићи из Орловата.

Ђука. А шта је грозно?

Шука. Кад ко у Зала-Егерсегу ишчупа Чивутину браду, па онда иде па је продаје као рос-хар.

Ђука. Шта је сентиментално?

Шука. Кад ко баци лист „Фрушку гору“ у Дунав па пева: „Гдје Фрушка Гора у Дунав силази“.

Ђука. Шта је шепртља?

Шука. Кад пл. Радић доказује да је доктор штампарска погрешка, а похватају се писма и телеграми, у којима се сам потписао доктор.

Ђука. Шта је безазленост?

Шука. Кад пештански чивутски листови мисле, да су Срби и Хрвати и у озбиљним временима непријатељи.

Ђука. А шта је излишно?

Шука. Излишно је, да наши политични листови доносе у ово доба дописе, у којима се изриком каже, да смо ми „према Хрватима сада охладнели“.

Аб.

У Србији.

За предстојеће изборе наредила је српска влада:

1. За изборске поверенике имају се узети жандари.

2. Сваки опозициони бирач има на дан избора узети салвет и везати себи уста.

3. Свештеници имају проповедати, да осим Бонтуа нема бога и да је Чеда Мијатовић његов пророк.

4. Сваког опозиционог бирача има суд сматрати за уредника или сауредника „Самоуправе“, „Брке“, „Српске независности“ или „Ђосе“, те га послати одмах на шест месеца у Пожаревачки затвор.

5. При избору имају ред држати аустријски пандури, или њихови заменици, господа министри београдски.

6. Цела штампа има изјавити, да су избори слободни.

7. Сваком српском грађанину имају земаљске врачаре у боб врачати и уверити их да су сретни.

Аб.

Пабирци из „Видела“

Младим људима, који су ради да се посвете новинарству, износимо овде пабирке из београдског листа „Видела“, да науче из њих будући новинари српски шта је журналистичко достојанство и како ваља образовани људи да пишу широкој публици, која их плаћа.

Ево н. пр. бр. 101. „Видела“.

Уводни чланак носи наслов „Радикални пустилућ“. И у том чланку долазе ови изрази о опозицији: играте „целатску улогу“, „либералског терора, који је у своме бесном загрља у давио и угушивао“, „зулума и насиља дахијске владе историјског мужа“, „завлачише се у мишије рупе“, „лутајући дроб разбијенога комунизма и радикализма“, „занат пустиловља обести, разузданости“, „поноћне авети отпочеле свој сатански пир“, „демонски кикот“, „бесомучни“, „висте лагали“, „ударили у клеветуше“, „висте претили паљевином и убијством“, „ваш развратни пустилућ“, „вина најбезобразнији начин“, „вечити гробари“, „ви логови у кочијама либералних јаничара“, „ви вечити прапорци на амовима“, и т. д.

Ово су све бисери из једног јединог чланка „Виделовог“, то су разлози, којима министри београдски своје начелне противнике опровргавају, то су докази који нас уверавају о невиности и коректности поступака госпде министара али су уједно и изрази, који нас сећају на оне стихове у једној старој књизи, која се зове „Роми даба“ и који гласе:

„Кад се речи вишенена налази
Језичина тада се исплази!“

Аб.

И преко жеље.

Наш је чича Коломан
Жељама обилан;
Поноси се пред светом
Како је упливан.

Енергија његова
Не зна што је млако;
Кад он прстом запрети,
Прст се дрма јако.

По његовој команди
Lloyd-Nemzet-ство њаче;
Где он ногом удари
Ту прашина скаче.

Та он може добити
И чем се не нада:
Кад он викне теремтет!
Тресе му се брада.

Кад зажмури, не треба
Црних наочара;
Кад се шали ђавола
По дувари шара.

Војска чека његов миг
Да појури трком;
Шта је њему уставност!
Обори је брком.

Кад Хрватска јаукне,
Он јој спрема дара;
Двапут у Беч поскочи.
Ето комесара.

Комесара, да богме,
И то — генерала;
Више нег што ј' желео
Судбина му дала.

П у с л и ц е.

У Пешти се показују, као да су са свим безбрижни. А могли би имати бар два грама бриге. Један је грам: **Agram** а други: **Gramberg**.

Али да, Маџари не кажу **Agram**, него **Zágraб**. Хоће ли се оваким начином што заграбити моћи, то је врло сумњиво. Но право је име тој вароши Загреб, што је већ и сам Давид признао, јер он је први из ње загребо.

Даклем либерали и радикали у Србији нису могли да се погоде. С отим ће их лакше погодити Гарашанин песницом по грбачи — и једне и друге. (Има и кога, има и по чему; а суда му нема, на што не би.)

Знате ли ко је пре две стотине година изабавио Беч од Турака? До сада смо држали, да је то била дична војска Пољскога краља Собјеског. Али *Neue freie Presse* зна то боље, она вели: то је била „*eine zusammenggekoppelte Diebsbande*.“ (У чијим су рукама новине Бечке, још ћемо дочекати позив на прилагање, да се Кара Мустафи подигне споменик, на Бечком *Judenplatzu*).

Пештански „Немзет“ дошао је до тога тужног уверења и признања, да у Хрватској нема „мађарске партије“. — Но нама би било много интересантније чути, како су они замишљали ту мађарску партију у земљи где Маџара нема.

Из Беча нама јављају чудну физичку појаву. До сада су се људи грејали ватром, а тамо сад зебу од ватре.

Новосадском „брукшанцу.“

Тебе су наши предци саградили да нас чуваш и браниш од наших непријатеља и душмана.

Највећи су нам непријатељи и душмани разне разне болести.

Па реци ми, драги „брукшанче“, да ли наствоје високосмрадије и дубокотрулије заиста чува и брани од тих наших непријатеља?

Видиш драги „брукшанче“ мој, ти ето већ 35 година стојиш забадава; никад ни једно таче није преко тебе од тог доба прелетило, а за то време имали смо ми већ трипут колеру (1849, 1866 и 1873.) а богиње, шарлах, дифтеритис, грознице и т. д. никад и не избивају.

Па увиђаш ли, драги мој, да си ти постао сад сасвим излишан, те би крајње време било, да те црна земља покрије. Направи дакле тестаменат и остави за твоју универзалну насљедницу какву лепу променаду, где ће по твојем гробу изнићи зелена травица, на којој ће се твоји благодарни потомци шетати сећајући се твоје добротe после смрти па докле је света и века.

Ескулап.

Невероватно.

Ових дана се за архимамандрита Н. разнео глас, да је скочио у бунар.

Но ја ово нисам могао да верујем: Не скачу ти људи у бунар, они радије скачу у подрум.
Један Сремац.

Не би реко.

Учитељ. Ја би рекао да је квадрат хипотенузе управо толико велик као оба квадрата катете.

Бак. Ја не би рекао.

Учитељ. А зашто ти то не би рекао?

Бак. Јер ћете онда искати да то и докажем.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

Свануо данак.

Оно није истина, да је свануо данак, него то је наслов једне песме Стојана Новаковића, садањег министра просвете у Београду, која је изишла у „Даници“ за г. 1862. бр. 23.

Песма је подугачка, те ју неможемо целу донети, али ћемо бар неке стихове ради наслађенија нашим читаоцима:

„Ал зађе сунце нашега дана,
Дође нам вече прерано рано,
Ноћца се спусти прерано рано.“

(Ово је ваљда слутња песникова, да ће заћи сунце њихог министровања и спустити се ноћца давања рачуна).

„Првило засја, де светлост била,
Бели нам двори осташе пусти.“

(Министарске канцеларије њима су бели двори сада, а боји се Стојан да не остану пусти.)

„Свануо данак, ма очи де су
Ох, да ли до сад пропале не су?“
(Јесу, Стојане, дабоме да су пропале!).

Аб.

Скромна куварка.

Софија, никако вам не могу допустити, да примате вашег љубазника у кухињи — рече госпа својој куварки.

— Љубим руке, милостива — одговори куварка врло скромно — сирома Паја је сељанин, па је мало и неотесан, па сам мислила, да би се милостива срдила, кад би га увела у салу!

То је посно кување.

На пијаци се тужи слушкиња другој: код нас се тако посно и слабо кува, да у шарпењи горње тесто иште од дољњег масти, а ово одговара: неznam од куд да ти дам, кад ни ја немам!

Кад ће доћи кући?

Жена: Драги мужу, кад ћеш доћи кући?

Муж: Ако не буде ни једна кавана отворена: онда ћу одмах.

Нове књиге.

Припослате уредништву на приказ.

Устанак Српски на Турке издање српске књижаре Браће М. Поповића код Светог Саве у Новом Саду 1884 цена је 15 новч.

Дела Ђуре Јакшића. Књига IX (драме). у Београду у краљ. српској државној штампарији. 1883. Цена динар и по.

Показао му ђавола.

А. Јеси ли ти видео кад год ђавола.

Б. Нисам.

А. Завири само у мој цеп!

Б. Та ту нема ништа.

А. Па то и јесте ђаво.

Једно другом чине радост.

— А гле, мала Милице, ти једеш трешања. А ко ти је купио те лепе трешње.

— Мамица.

— Видиш, како је твоја мамица добра, па ти чини радост. А чиниш ли ти њој какву радост?

— Чиним.

— Какву.

— Ја испљујем сваку коштицу.

Сетио се кшефта.

Девојке: Тата, тата, купи нама нов гласовир!

Отац: (који је некад био кројач) Драга децо, хрђава су времена не могу купити. Него знате шта? Изврните стари на наличе! (Мислио сирома, да је и то какав стари капут.)

доноси у своје шеснајстом броју за 1883. ове чланке: 1. Ксеркс шибџ море (насловна слика.) 2. Јутро, песма од К. Р. Јовановића. 3. Без муке нема науке, приповетка од Браца Светозара 4. Воће на острву Јави (чланак са 6. слика) 5. Ксеркс шибџ море, (чланак уз насловну слику.) 6. Природне науке до Њутна и Њутн. 7. Мудра лија (по народном причању написао Раде). 8. Мало шале. 9. Даштања. 10. Решење даштања.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien, IX. Porcellangasse Nr 56. — „НЕВЕН“ чика Јовин лист, излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. За Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шаље се на адресу: Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ СА СВОГА СТОВАРИШТА:

Књиге за школу:

Буквар са сликама за срп. осн. школе од Дра Ћ. Натошевића гл. школ. референта, ново издање	16 н.
Упутство уз буквар за основне школе	10 "
Црквено-словенски буквар са читанком од Дра Ћ. Натошевића гл. школ. реф. ново издање,	16 "
Читанка за други разред српске основне школе од Дра Ћ. Натошевића гл. школ. реф.	24 "
Читанка за трећи разред српске основне школе од Дра Ћ. Натошевића гл. шк. реф.	28 "
Приповетке из Историје свега света, по Херцогу превео Вл. Красић. Стари век.	80 "
Рачунски примери за учен. 3 њег раз. ос. шк.	8 н.
" " " " 4-ог " " "	8 "
" " " " 5-ог " " "	10 "
" " " " 6-ог " " "	8 "
Зоологија за учитељ. и више девојачке школе израдио Владан Арсенијевић, проф. цена	80 "
Велика катавасија	1.— "
Мала катавасија	20 "
Ћимнастичке игре са сликама Део I.	1.— "
Одабране народне песме за учење на изуст	10 "
Дисциплинарна правила за учит. срп. осн. шк.	10 "
Наставни план за срп. нар. учитеље	20 "
Нове метарске мере	10 "

Почетнице природних наука:

1. Општи увод у природне науке, написао Т. Х. Хексли, превод Дра Лазе Пачуа, у тврдом кор. 50 н.
2. Хемија од Б. К. Роскоје, проф. хемије у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића, шк. реф. Са 36 слика тврдо укоричена 50 "
3. Физика од Балфура Стеварта, професора физике у Манчестру. Српски превод од Стевана В. Поповића шк. референта. Са 48 сл. тврдо укоричена 50 "
4. Физикална географија од А. Гејкије професора геологије у Единбургу. Српски превод од др. Лазе Пачуа, са 20 слика тврдо укоричена 50 "
5. Геологија од А. Гејкије, професора геологије у Единбургу. Превод од др. Л. Пачуа, са 47 сл. ук. 50 "
6. Зоологија од О. Смита; проф. зоологије у Страсбургу. Српски превод од Владана Арсенијевића, 50 "
7. Астрономија од Н. Локиера, члана краљ. друштва у Лондону. Српски превод од др. Ћ. Натошевића глав. школ. референта. Са 47 сл. укорич. 50 "
8. Ботаника од Х. А. де Бари проф. ботанике у Страсбургу. Српски превод од Вл. Арсенијевића, 50 "
9. Физиологија од М. Форстера. превод др. Лазе Пачуа, са сликама тврдо укоричена 50 "
10. Минералологија од К. Петерса. Са 46 сл. Превод И. Душманића, професора тврдо укоричена 50 "
11. Помоћ у нужди и опасности док лекар не дође од И. В. Поповића 30 "
12. Како се чува и негује здравље женскиња и мале деце Од др. Љ. Радивојевића 20 "

Ко поручи на више ових књига за готов новац или уз поштарско поузеће (per Nachname), добија 15—20, а код неких од ових књига 40% рабат.

Штампариија А. Пајевића

у Новом Саду.

I-во ц. к. овер. дунавско — паробродно — друштво

РЕД ШЛОВИДЪЕ.

пошт. лађа
од 5. (17.)
до даље

почињући
Јуна
наредбе.

У ЗЕМУН: сваки дан после $\frac{1}{2}$ 5 сати после п.
У ТИТЕЛ: средом и недељом после $\frac{1}{2}$ 5 сахата после подне.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после $\frac{1}{2}$ 5 сати после подне

У БУДИМ-ПЕШТУ: сваки дан у $\frac{1}{2}$ 11 сахата пре подне.

ОТПРАВНИШТВО.

Ред возње жељезничких влакова

од 1 јуна о. г.

БУДИМПЕШТА-НОВИ САД.

	путнички влак	мешовити влак
БУДАПЕШТА (Јозефштат) полази	7:45 ујутру	8:23 у вече
БУДАПЕШТА (Францштат)	7:55 "	8:44 "
СУБОТИЦА стиже	12:34 ц. п.	4:53 "
СУБОТИЦА полази	1:00 п. п.	5:40 "
НОВИ САД стиже	4:05 п. п.	10:00 "

НОВИ САД-БУДИМПЕШТА.

	путнички влак	мешовити влак
НОВИ САД полази	11:55 пре п.	5:35 "
СУБОТИЦА стиже	2:55 п. п.	9:51 "
СУБОТИЦА полази	3:10 п. п.	10:35 "
БУДАПЕШТА (Францштат)	8:12 у вече	5:42 ујутру
БУДАПЕШТА (Јозефштат)	8:22 у вече	6:00 ујутру

ОГЛАСИ.

ЗВОНА

по најновијој и старој системи, са
гвозденим и дрвеним крунама,

карманијски удењена, а од најфинијег
метала са најчистијом израдом

израђује ливница 7—12

БОРЂА БОТЕ СИНОВА У ВРШЦУ